

Ceskoslovenský týdeník - Evropské vydání Tschechoslowakische Wochenzeitung - Europäische Ausgabe

EVROPSKÉ LISTY: Vychází každé pondělí • Vydává a tiskne: Universum
Sokol Publication, Inc. • Vedoucí redaktor: Josef Martinek
Evropský redaktor: Václav Hora • Adresa redakce:
FK, D-6 Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254

EVROPSKÉ LISTY: Erscheint jeden Montag • Herausgeber: Universum
Sokol Publ. Inc. • Chefredakteur: Josef Martinek • Redakteur für
Europa: Václav Hora • Anschrift der Redaktion:
FK, D-6, Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254

GEGRÜNDET 1874 (New Yorkské Listy) • MONTAG, den 17. NOVEMBER 1975 • FK, D-6 FRANKFURT/M. 70, POSTFACH 70 0254 • Nr. 46

Strategie...?

Jan Beneš

Celkem vzato jest to sice pozoruhodné, ovšem pochopitelné. Totiž popularita, jaké se v Československu vždy těšili presidenti Spojených států. Když býval v Dikobrazu a jiných pokrokových periodikách, maloval Harry Truman na lafetě atomového děla a s vodíkovou pumou v ruce, těžko bys hledal populárnějšího politika mezi českými a slovenskými lidmi. Došlo v tom zanedlouho k epizodě mezi tímto presidentem a generálem McArthurem. V Koreji. Prostě trempské a periferní duše vyjadřovaly své pocity dokonce písní. Druhá sloka druhdy populárního popěvku "Až k nám přijdou chlapi z Já es ej," zněla:

"Máme rádi Harry Trumena,
kašleme na Pepi Stalina,
máme rádi Harry...
máme rádi Harry...
máme rádi Harry Trumena."

Osvoboditelský mýtus byl spojován s Harry Trumanem, s generálem Eisenhowerem, s J. F. Kennedym. Když odezněly výstřelky v Dallasu ocitla se Praha (potvrzujeme, že i Buda-pest!) ve smutku.

Zbožnění nejvyššího voleného předníka Spojených států si s sebou mnozí přinesli i do exilu. Ale věci i lidé asi mají mít své správné místo.

Když president Norotný vyhodil před deseti lety svého ministra jako slučku a dotyčný ministr se o tom dozvěděl až z novín, bralo se to nejen jako příznak rozporů mezi nevolenými představiteli Československé socialistické republiky, ale jako součást špatného vychování, které s sebou prostě socialismus přináší a jaké je pro jeho nevolené představitele typické.

Váhláme nyní kterak pojmenovat a k čemu připodobnit změny amerického kabinetu a formu, jakou k nim došlo. Váhláme poněkud, zatímco účel u představiteli, nejvyššímu představiteli země, která jediná (ještě) může vzdorovat sovětskému tlaku. A která je tudíž andělů pro všechny kdož vzdorují. Ale i zde byla hned celá skupina ministrů vyhozena jako slučky.

Shodou náhody Leon Bílý doplnil nebyl, na přání tohož státního tajemníka, přijat Sedláčejm. Ba naopak, byl uražen.

Stejnou náhodou Bílý doplnil skupiny národních minorit Východní a Střední Evropy, a pak odešel do Helsinek kde podepsal souhlas právě s tím, s čím představitelé těchto minorit velice nesouhlasí.

Je jistě pravem, byl nevoleného, presidenta Spojených států, aby si jmenoval své ministry a naslouchal hlasům svých státních tajemníků. Je jistě jeho věcí jakou formou takové věci chce provést.

Musíme si však vzpomenout, že aby se vyhovělo Rusům a dohoda byla možná, byl v Československu, osm dní před invází Rudých Bratří, politicky odštěpen generál Pecháček. Představitel naší skupiny důstojníků, (a jediný generál) který se chtěl bránit a bojit k tomu i nutné přípravy. Shora diktované jsme arcí tehdy ještě uznali. Podobnost je rovněž jistě zcela náhodná. Alexandr Dubčekovi tehdy navrhl tvůrce "míru ve Vietnamu" (Nobela cenu) a "otce toho velkého obchodu s obilím" v roce 1972. Víme, jak obě ty věci dopadly. Víme konce konce, jak dopadají veškeré ústupky před násilím.

Víme také, že za rok budou volby.

Poznámka redakce: článek byl napsán předtím, než president Ford připustil na tiskové konferenci, že k jeho rozhodnutí uvolnit Jamese Schlesingera z funkce ministra obrany přispělo trvalé napětí mezi tímto ministrem a ministrem zahraničních věcí Dr. Henry Kissingerem. Což ovšem autorové argumentaci nic neubírá. Spíš přidává...

Brežněvova doktrína žije

Komunistický vliv v Evropě je všude jasně vidět, také tak ovšem jsou zřejmé i moskevské obtíže. Po dlouhých měsících pokusů o svolání konference evropských komunistických stran, která měla za účel vyřadit Čínu z komunistického světa, snad k ní konečně dojde, za zcela jiných však podmínek, které nejsou Moskvě pravděpodobně ani dost málo příjemné. Vleklé obtíže Moskvy se svoláním konference evropských komunistických stran, jež měla mít za úkol upevnění vlivu a moskevské ideologie jak uvnitř evropských komunistických stran západních tak i východních. Jsou jasným dokladem vážných problémů, se kterými Moskva ve své snaze o upevnění vlivu zápasí.

V některých zemích sovětského bloku je dokonce na první pohled znatelný nesouhlas s politikou Sovětského svazu, tak jako je v některých dostatek spotřebitelského zboží, v mnoha pří-

padech dokonce více než v samotném Sovětském svazu. V Polsku, například, je 85 procent zemědělské výroby v soukromých rukou, v Maďarsku je budován socialismus v rámci volného trhu, a v Rumunsku dokonce existuje izrealické vyslanectví. Nezávislost těchto sovětských satelitů však na druhé straně nepřesahuje limit, který není pro Moskvu čnosný. Sověti mají ve východní Evropě 31 divizi, přičemž nedlouhá historie Československé okupace je ještě v dobré paměti. V úmluvě "o přátelské pomoci" mezi Sovětským svazem a Východním Německem, podepsané před několika týdny, dokonce existují klauzule, které jasně dokazují, že Moskva stále trvá na svém neomezeném vlivu v těchto sateltech pomoci věčně živé "Brežněvovy doktriny", která Moskvu opravňuje k intervenci na udržení pouze Kremlem schválených vlád v zemích východní

Evropy. A navíc, sovětské satelty ve východní Evropě jsou k Moskvě vázány i celou řadou Moskvou "domyšlených" hospodářských závazků, které této zaručují neomezený, dlouholetý vliv.

(Pokrač. na str. 3)

Tvrdý zásah proti levici

Po tom, kdy selhaly veškeré pokusy portugalské vlády, aby přinutila levicové radikály k vyklizení rozhlasové stanice Radio Renascença, kterou ti okupovali, použila vláda speciálních oddílů parašutistů, kteří stanici vyhodili do povětří. Je to první tvrdý zásah portugalské vlády proti těmto destruktivním elementům, další se očekává ve formě odvolání také levicového gen. Otelo Saraiva Corvalho z funkce vrchního velitele vojenské policie, obviňovaného z rozdílení zbraní těmto živlům.

Rumuni o odzbrojení

Ve Spojených národech podalo Rumunsko nedávno návrh na svolání zvláštního zasedání Valného shromáždění OSN pro odzbrojení. Rumunský příspěvek má čtyři tisíce slov a došel generálnímu tajemníkovi OSN Waldheimovi pod záhlavním: Postoj Rumunska k problémům odzbrojení, zejména odzbrojení atomového, a ustavení trvalého míru na světě.

Rumunský odborník v záležitostech odzbrojení, velvyslanec Constantin Ene vysvětlil 142-člennému politickému výboru Spojených národů, jak si Rumunsko představuje odzbrojovací a mírový postup, jehož finanční zisk by se dal do služeb chudých a zastaralých zemí světa.

Národy Třetího světa se na sjezdu uplynulého léta v Limě dohodly, že formálně požádají o svolání zvláštního Valného shromáždění v této věci. Jestliže nyní podají formální návrh, bude Rumunsko jeho spolusponzorem. Svolání zvláštního odzbrojo-

vacího zasedání Valného shromáždění Organizace Spojených Národů je však pouze jedním z deseti mírových bodů rumunského příspěvu. Návrh se hemží statistickými údaji o vzrůstu zbrojení a obsahuje evropské obavy ze skutečnosti, že na evropském kontinentě stojí osm milionů vojáků v plné výzbroji, a že existují v mnohých evropských zemích cizí vojenské armády a základny na cizích územích.

Dlouhý proces, navrhovaný Rumunskem, by ve zkrácené formě vypadal takto: zmrazení a snižování vojenských rozpočtů. Zastavení zbrojní výroby a postupné ničení stávajících zbraní. Vytvoření bezatomových pásem. Stažení vojenských jednotek z cizích území Likvidace vojenských základen a zastavení manévřů, zejména těch, jichž se účastní armády více zemí. Nakonec, souběžné rozpuštění varšavského a severoatlantického vojenského společenství.

Krásný plán a jistě míněný přínos. Dokud však bude Moskva ovládána odhodláním usilovat o světovládu, asi těžko realizovatelný.

NA ZAČÁTKU KONCE?

Valné shromáždění Spojených národů odhlasovalo většinou dvaasedmdesáti proti pětacíti hlasům (32 se zdrželo hlasování) rezoluci o tom, že sionismus je formou rasismu a rasové diskriminace. Izraelský vyslanec u OSN Chaim Herzog reagoval slovy, že "rezoluce není nic víc než kus papíru...". Načež rezoluci roztrhal. Americký velvyslanec u OSN Daniel Moynihan prohlásil: "Valné shromáždění tímto hlasováním uděllo amnestii — a víc — vrahům šesti milionů evropských židů. Je zlé si uvědomit, že kdyby generální shromáždění neexistovalo, nikdy by k tomu nedošlo."

O ČESKOSLOVENSKU

Tisíc let českého a slovenského umění v Paříži

Přesně před rokem, za deštivého pařížského podzimu a stávky popelářů, se řadily před Grand Palais nekonečné dlouhé fronty návštěvníků na velkou výstavu francouzským impresionistů. Nevím, zda i tohotohrošního podzimu budou stát v Paříži fronty, neboť se tam teprve chystám. Paříž je na české a slovenské umělce zvyklá, ale velká výstava českého a slovenského umění přináší západnímu návštěvníkovi ucelený přehled o tisíciletém vývoji od gotiky po kubismus, od mistra Pavla z Levoče po Alfonse Muchu a nekonečné řady dalších umělců. Výstava potrvá v Grand Palais na Elysejských polích až do 22. prosince a jistě by žádný z nás neměl, alespoň z Evropy, litoval cesty do Paříže, která v této době je prostá náporu turistů a potíží s ubytováním.

—or—

Světová špička

Je-li československý výrobek Sevroponon Mezopatie 75 pro numericky řízené obrábecí stroje. Vyvinuly ho Moravské elektrotechnické závody v Brně a svou projekci a konstrukční koncepci patří mezi vrcholné výrobky svého druhu na světě.

Schola nova 75

Na brněnském výstavišti probíhá mezinárodní výstava učebních pomůcek a didaktické techniky nazvaná Schola nova 75. Vystavují také firmy ze západní Evropy. Československo představí zejména didaktické hračky (oblast předškolní výchovy), pomůcky pro rozumovou výchovu a ukázky univerzálního vybavení učeben na nižším stupni základních škol.

Zemřeli

Slovenský básník, národní umělec Ján Kostra, ve věku 65 let. V Praze, ve věku 73 let prof. MUDr. Josef Lukáš, kdysi známý gynekolog, majitel porodnické kliniky, později politickou slávu hledající veřejný činitel, nejpozději významný kolaborant. Byl předsedou Čs. mírového výboru a člen předsednictva (Moskvou řízené a udržované) Světové rady míru. Dr. Lukáš prošel i svou manželkou, herečkou Boženou Pulpanovou, obávanou sekýrářkou Národního divadla.

Valter Taub i nadále ve Frankfurtu

Také v nové divadelní sezóně 1975/76 zůstává pražský herec Valter Taub ve frankfurtských divadlech. Po mnoha těžkostech a teprve po navázání diplomatických styků ČSSR-NSR i díky svému osobnímu příteli ze švédské emigrace Willy Brandtovi mohl Valter Taub (67 let) dostat výjezdní povolení. Zde hraje v Gorkého hře Noční hrady postavu Luky a v útlém malém sále komorního divadla čte čas od času v sólových výstupu ukázky z knih Jaroslava Haška, Karla Čapka a Egona Erwina Kisch. Dobře vybrané ukázky, trávající necelé půldruhé hodiny i srdečný Taubův kontakt s obecenstvem mají u diváků živý ohlas. Jen divadlo věnovalo Taubovým večerům malou propagaci a tak je hlediště prázdné s několika málo diváky, kteří se náhodou, většinou z doporučení známých, o Valtru Taubovi dozvědí. Ale v každém případě budou odcházet velmi dobře pobaveni.

Nová Škoda

Prvního srpna příštího roku má být zahájena výroba modernizovaného vozu Škoda 742. Příprava výroby tohoto automobilu, který navazuje na typ Š/100/110 trvá již několik let a souvisí i s rozšiřováním mladoboleslavské automobilky.

Můzy pražských diváků

byly letos uděleny režisérovi Oldřichu Lipskému za filmovou komedii Jáchyma, hod' ho do stroje, slovenskému herci Štefanu Kvietikovi, a české herečce Mariě Vaněurové.

Oblíbené v celém světě

jsou československé paličkované krajky, poslední dobou zejména figurální. Jednou z nejstarších a nejúspěšnějších krajkářek je sedmdesátiletá Marie Tauberová z Postřekova na Domažlicku, která paličkuje krajky už od svých pěti let. Tomuto umění naučila i svoje dvě dcery Marii Volfíkovou a Alžbětu Kuněšovou. Návrhy dostávají tyto umělkyně z Ústředí lidové umělecké výroby v Praze, ale pracují i podle vlastních námetů.

NOVÁ EVROPA

V době, kdy si připomínáme 28. říjen 1918, je užitečné podívat se na Masarykovu knihu "Nová Evropa". Zejména proto, že je to Masarykův poslední spis, který vznikl před tímto datem. Pokusíme se o jeho malou recenzi s dnešního hlediska. Masaryk se nám tu nejeví jako studená, mramorová socha, ale jako muž činu. Kniha "Nová Evropa" vznikla v Petrohradě v revolučním roce 1917, vyšla v legionářském "Československém deníku" na Sibiři a její anglická a francouzská verze nepřišla na knižní trh, ale byla určena jen pro informaci spojeneckých státníků, politiků a novinářů. Doma kniha vyšla poprvé až roku 1920 v nakladatelství Gustava Dabského v Praze.

Masaryk zde na konci války bilancuje a uvažuje o příštím vývoji. Cituje Wilsonových 14 požadavků, zejména desátý, v němž se praví: "Národům Rakousko — Uherstva . . . musí být dána nejvyšší možná možnost autonomie."

SLOVO

YVES MONTAND

Nedávno měla francouzská televize interview s populárním francouzským hercem a zpěvákem Montandem. Yves Montand byl, jak známo, interpretem hlavní postavy obžalovaného ve filmu "Doznání", který je filmovou verzí slánské události. A je také znám svou účastí ve filmu, kritizujícím někdejší vojenskou diktaturu v Řecku. Jako angažovaný zastánce ideálů lidských práv, účastní se Yves Montand demonstračních akcí, na obranu člověka před zvláštní mocí. O Montandovi je známo, že také jeho kdysi přítahoval komunismus. Avšak to, co se událo v listopadu 1956 s Maďarskem a v srpnu 1968 s Československem mu otevřelo oči. V televizním interview odsoudil ty, kteří se snaží namalovat jiným — a možná i sobě, že událost v Maďarsku a zvláště události v Československu jsou jakási izolované incidenty, a že se věci dají do pořádku. Co se dá do pořádku — táže se Yves Montand? A: Jak chcete, aby se věci samy daly do pořádku v Československu? . . . Hovoří o tom komunisti ve svých buňkách?

niho vývoje" a ukazuje, jak americký prezident tento svůj požadavek později změnil a přímo žádal vídeňskou vládu, aby "jednala s Čechoslováky". Nebolševická revoluce, ale americký prezident, informovaný a přesvědčený Masarykem, stál u kořenek Československé republiky.

Realista Masaryk dělá též investuru národního hospodářství a zjišťuje, že české země dobývaly v předválečných letech přes 80 procent rakouského hnědého a kamenného uhlí, a pak předvídá své píše: "Také nesmíme zapomenout bohatých ložisek uranů a radia v Jáchymově, v Karlových Varech, Františkových a Mariánských lázních a jinde. Československé země jsou v tomto ohledu nejbohatšími v celém světě . . ." Masaryk ovšem nemohl vědět, jak to bohatství bude promarněno po druhé světové válce.

Jedno z Masarykových nejdůležitějších zjištění nacházíme v předmluvě z roku 1920, kde píše: "Vcelku neztratil jsem svého vědeckého klidu a jsem si jist také tím, že jsem vůči svým politickým odpárcům a nepřítelům a proti nim přes všechny rozličné hrůzy vyhnanství zůstal nepřítelům slušným a spravedlivým." Vskutku —

muž činu T. G. Masaryk neměl zapotřebí, aby polemizoval, útočil a překrucoval fakta. Jeho poselství a jeho odkaz se dá shrnout do jednoho slova: realismus.

J. Dresler

Stále málo podrobností

je o letecké katastrofě, která se udála 30. října dopoledne u Sedlce, na severovýchod od Prahy a která si vyžádala řadu lidských životů. 115 cestujících byli českosl. odborníci, kteří se svými rodinami příslušníky se vrátili z rekreace v Jugoslávii. Posádka letadla, s výjimkou jugoslávské letušky — zahynula. Československá vyšetřující komise nenalezla nic, co by nasvědčovalo technickým závadám havarovaného letadla. Podle informací jugoslávské tiskové kanceláře Tanjug se vyšetřováním zatím zjišťuje, že posádka se neřídila důsledně pokyny z kontrolní věže na letišti. Z Jugoslávie přiletěla do Prahy skupina šesti expertů podílet se na vyšetřování. Podle zpráv zahynulo při katastrofě a v jejím bezprostředním důsledku 74 lidí, někteří další postižení pasážéři leží ještě s těžkými zraněními v nemocnicích ošetřování.

Sdělení redakce a administrace

Vzhledem k lepšímu zabezpečení dodávání Amerických listů rozhodlo se vydavatelství v New Yorku přenést evropskou redakci a expedici AL do Frankfurtu nad Mohanem. V budoucnosti budou AL vycházet pod novým názvem EL — Evropské listy jako evropská mutace Amerických listů. Veškerou korespondenci v Evropě a také platby za EL je možno okamžitě přerádět na níže uvedenou poštovní schránku a konto.

Nová evropská adresa: FK, D-6 Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254. Platit můžete:

- bankovním převodem v Německu nebo z ciziny na adresu: Frankfurter Kurier, Konto Nr. 64 00 720, Commerzbank, 6 Frankfurt/M. 90, Gräfen, 85, Připíšte účel platby: EL.
 - čerpenou poštovní poukázkou (z ciziny mezinárodní) na adresu: FK, 6 Elm 70, Postfach 70 0254 s údajem poštovního účelového konta, tedy: Postscheckkonto 3281 90 — 608, Postscheckamt Frankfurt.
 - v Německé spolkové republice lze též platit zelenou složenkou "Zahlkarte" (číslo obdržíte zdarma na každém pošt. úředě) a vyplnit ve všech dílech: nezapomenejte účel platby: EL na číslo Postscheckkonto 3281 90-608, Postscheckamt Frankfurt/M. a adresu FK, 6 Elm 70, Postfach 70 0254.
 - ve Švýcarsku můžete zatím platit odesláním poštovní poukázky na konto 80 — 809 s údajem "Z. G. Americké listy".
 - převodem z banky na: Schweizerischer Bankverein, Fik O. bistrass, 8003 Zürich s poznámkou "Z. G. Americké listy P5-622 490".
- Roční předplatné (52 čísel) činí v Německé spolkové republice DM 46, pololetně DM 23, čtvrtletně DM 11.50 ve Švýcarsku ročně Sfr. 50.00, pololetně Sfr. 25.00, čtvrtletně Sfr. 13.00 v jiných zemích v příslušném přepočtu v jiné měně

ZAJÍMÁTE SE O DENÍ V ČESKOSLOVENSKU?

ZAJÍMÁ VÁS, CO SE DĚJE VE SVĚTĚ?

Čtete anglické, německé, francouzské nebo jiné cizojazyčné časopisy. Zjistíte, že doba, kdy vnovaly bohéř místa Československu, pominula, ale jistě mázi je to škoda. Ta malá země v srdci Evropy nejenže byla, ale stále je holavým místem světa a jeho svědomí. Podrobné informace o událostech v Československu z hlediska rámce mezinárodního dění, informací, leckdy unikátní, které v žádném jiném tisku nenajdete, přináší pravidelně náš týdeník. Není-li vám osud hřvalé vlasti lhostejný, stanete se čtenáři Amerických Listů.

Zde odstříhnete a zašlete na adresu:

EVROPSKÉ LISTY,

FK, D-6 Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254 Přihlaší se za odběratele "Evropských Listů" a předplatné zaplatím poštovní složenkou (celoroční, pololetní, čtvrtletní. Nehodící se škrtněte. Roční předplatné S. Fr. 50.00, pololetní S. Fr. 25.00, čtvrtletní S. Fr. 13.00 nebo nřepočet v jiné měně. Předplatné je možno nřradit i šekem nebo money order.

Jméno:

Adresa:

Americké listy/Evropské listy EL. Vydává a tiskne Universum Sokol Publication, Inc., 263 Oak Street, Perth Amboy, N. J. 08861, U.S.A. • Vedoucí redaktor: Josef Maríněk. • Redakční pobočka v Evropě: Evropské listy EL, D-6 Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254, Bundesrepublik Deutschland. — Redaktor: Václav Hora. • Vychází každý týden s výjimkou dovolené. • Nevyžádané rukopisy se nevracejí. Veškerá tisková práva vyhrazena.

Zájem na spolupráci

Předseda západoněmecké republiky Helmut Schmidt konferoval v iránském hlavním městě Teheránu, jak se svým iránským kolegou Abbasem Hoveidou tak i s iráckým panovníkem Rezou Pahlavim. Probírali především otázky hospodářské, a jejich rozhovory, jak sdělil mluvčí bonnské vlády, proběhly ve velmi věcné a střízlivé atmosféře. Německý spolkový kancléř a iránský šach spolu hovořili jako rovnocenní partneři — jako představitelé zemí, které jsou si navzájem hospodářsky neodvislé, ale v jejichž oba- polném zájmu je kooperovat. Irán oplývá energetickými surovinami, které západní- mu Německu chybí, západ- ní Německo má zase k dispo- sici průmyslové výrobky — které potřebuje k svému roz- voji Irán. Ve vztazích mezi západním Německem a Irá- nem to sice v uplynulých le-

tech několikrát zaskřípalo, to však nebylo rozvoji hospodář- ské kooperace na překážku. Za uplynulých osm měsíců si západní Německo a Irán vyměnily zboží v hodnotě 5 miliard 300 milionů ma- rek a západoněmecký export do Iránu vzrostl o 93 pro- cent. Po Schmidtově návště- vě se očekává další vzrůst. Irán chce do roku 1980 ex- portovat ze Západu za více než 40 miliard dolarů a z té- to částky chce dát utřít nej- více západnímu Německu a ostatním zemím Evropského společenství. V nejbližší do- bě má už být konečně uza- věřena trojstranná dohoda, podle níž má Irán dodat 13 miliard krychlových metrů zemního plynu Sovětskému svazu, za což mají Sověty ze svých ložisek přenechat 10 miliard krychlových metrů západnímu Německu. Západ- ní Němci mají pomoci Iránu nejen při industrializaci, ale

i při výstavbě školství. Hel- mut Schmidt se s iránským premiérem dohodl o založe- ní německé university v o- blasti Gilanu nedaleko Ka- spického moře. Západoněmecký kancléř se v Teheránu neomezil však jen na rozhovory hospodářského rázu. Vyměnil si se svými hostiteli také názory na a- kutní problémy mezinárodně politické — na situaci ve Středozemním moři, na Ky- pru, ve Španělsku, v Por- tugalsku a v Perském záliv- u. Pozoruhodné jsou zejmé- na Hoveidovy výroky, jimiž odůvodnil zájem o nákup dalších západních zbraní. U- jistil, že Irán je pevně roz- hodnut hájit Perský záliv nejen jako svou hospodář- skou tepnu, ale též jako ob- chodní cestu pro Ameriku a západní Evropu. Tato cesta musí být prostá všech sub- versivních zahraničních živ- lů.

TEMNÁ RUS . . .

Stodvacet zaměstnanců me- zinárodních organizací se sídlem v Ženevě podepsalo te- legram sovětskému presiden- tu Podgornému a Leonidu Brežněvovi v němž žádají, aby jeden z jejich kolegů — Vladimír Balašov byl propu- štěn z vězení. Jde o bývalého překladatele světové meteo- rologické organizace v Žene- vě.

Moskva vyzvala Balašova v září roku 1972 k návratu domů. Nejprve se zdráhal. Manželka s dětmi odletěla, on se rozhodl odejít později, — teprve po výslovném ujištění sovětského velvy- slance v Bernu, že se mu do- ma nic nestane. Přesto byl ihned po návratu do Moskvy zatčen a odsouzen pro vě- zradu na dvanáct let do vě- zení. Po dvouletém pobytu v trestaneckém táboře na U- rale ho dali do blázince, kde je dosud, a odkud se mu po- dařilo poslat o sobě do Že- nevy zprávu.

Balašov tak rozmnožuje řady těch sovětských občanů, kte- ří se stali režimu nepohodl- nými, či podezřelými. A po- dezřelý je každý, kdo pracu- val — třebaže z pověření so- větské vlády — nějaký čas na Západě, kde přišel do sty- ku s nakažlivými nebezpeč- nými myšlenkami o svobodě a demokracii.

Ale v útku a všude na ve- řejnosti chválí Moskva hla- síte détente a Helsinky, a dokonce si troufá osobovat Západ, že neuveřejnil přesně do slova a do písmene znění helsinských dokumentů . . . V Sovětském svazu dochází k zatčením i za to, že někdo souhlasí s udělením Nobelov- y ceny Andreji Sacharovovi. V minulých dnech byli uvěz- něni dva sovětské členové Amnesty International An- drej Tverdochlebov a Sergej Kovalev.

Jestliže v dnešním Rusku nedochází k nejdrastičtější- mu, jestliže političtí vězňové nejsou popravováni a jestli- že dokonce lidé jako Sacha- rov se těší relativní svobodě, není to zásluhou režimu, ani Helsinek, ani détente — alespoň prozatím ne. Je to zásluhou výhradně světové veřejnosti, která sleduje da- leko bedlivěji než dřív, co se v Rusku děje, a před níž se

SSSR nemůže úplně zdískre- ditovat. Nikoli z morálních důvodů, ale prostě proto, že je na západních demokra- ciích, nanejvýš na Spojených státech, hospodářsky závislý. A těsně před uzavěrkou do- stáváme zprávu, že Andreji Sacharovovi byl odmítnut pas a vízum do Norska, kde si měl osobně vyzvednout svou Nobelovu cenu. Jako důvod udala sovětská vláda fakt, že Sacharov, "otec so- větské atomové pumy" toho příliš mnoho ví, zná řadu státních a vojenských tajem- ství.

Brežněvova . . .

(Dokončení se str. 1)

Například, sověti prodávají olej a pohonné látky ve vý- chodní Evropě za ceny stále mnohem nižší, než jsou ceny těchto produktů na světo- vém trhu a i přes jejich zdražení tohoto roku na jaře o 3-6 dolarů, zůstávají stále ještě o celou polovinu levněj- ší než na světových trzích. Nákup těchto produktů Mo- skva svým satelitům sice do- voluje pouze do určité výše, aniž by je ale museli platit tvrdou valutou. A to je, hlav- ně v této době, to nejděleži- tější, co Kremli závislost je- ho satelitů ve všech směrech zaručuje.

A jako další výhoda ve pro- spěch produkce a výroby Moskvy — Polsko, Maďar- sko, Vých. Německo, Rumu- sko, Bulharsko a Českoslo-vensko dodávají do Sovětské- ho svazu materiál a zařízení na stavbu sovětských továr- en, začej jsou jim slíbeny dlouhodobé dodávky těchto produktů za lacinou cenu.

A na druhé straně, na zá- padní, se Sovětský svaz sna- ží sám pomocí détente ne- jenom ve Spojených státech, ale i v ostatních průmyslo- vých zemích, bez ohledu na stálou existenci "Brežněvo- vy doktriny", o získání všech možných výhod — které by mu za každou cenu pomohly k nadvládě nad světem. Že tato skutečnost má i úzkou souvislost s posledními změ- nami ve vládě Spojených států — není jisté zapotře- bi připomínat!

FIN

PODZEMNÍ DRÁHY ZA ŽELEZNOU OPONOU

Začneme hezky podle abe- cedy, aby se některá z ma- tek měst neurazila, nebo aby- chom neupadli v podezření, že některým nadřizujeme.

Bělehrad: milionové hlavní město FSRJ má překrásnou polohu na soutoku Sávy a Dunaje. Výstavba metra je v plánu. Výhledově se počí- tá s celkovou délkou sítě 40 km se 45 stanicemi. Linky povedou v hloubce 10-15 me- trů.

Budapešť: nebudete tomu možná ani věřit, ale Buda- pešť se může pochlubit první podzemní dráhou v Evropě. Už 2. května 1898 bylo dáno do provozu 3228 m kolejiště, po kterém jezdily na tehdej- ší dobu technicky senzačně vyřešené a vybavené vlaky. V prosinci 1972, tedy za 74

začala na moskevské pod- zemní dráze pravidelná osob- ní doprava. Délka úseku mě- řila 11,6 km se 13 stanicemi. Do roku 1985 má síť metra dosáhnout délky 164,5 km se 104 stanicemi. První linky moskevské podzemky stavěli američtí technici.

Pchjongjang: hlavní město korejské lidové demokratic- ké republiky má přes jeden milion obyvatel a hromadná doprava osob je dosud řeše- na autobusy a trolejbusy. V roce 1973 byla uvedena do provozu trasa metra v délce 7 km se šesti stanicemi. Ge- nerální plán výstavby počí- tá s vybudováním dvou dlou- hých linek, které se budou pod středem města křížovat. Délka kolejiště nebyla zatím veřejností oznámená.

Praha: uvedla do provozu první linku metra 9. 5. 1974 na trase Sokolovská-Kače- rov. Je dlouhá 6,7 km s de- víti stanicemi. Po roce 2000 mají být v provozu čtyři lin- ky metra s dvěma odbočnými větvemi. Konečná délka zatím nebyla pevně stanove- na, protože "do toho mají co mluvit v první řadě sovětské poradci!"

Sofie: v poslední době pro- bleskla zpráva, že i hlavní město BLR hodlá vybudovat metro a to v délce 97 km bů- hem 30-ti let. První linka s 10,5 km by měla být uvedena do provozu v roce 1981.

Varšava: v roce 1976 začne polská metropole stavět svou první linku metra. Trasa v délce 23,5 km povede z no- věho sídliště Matolin přes vnitřní město k ocelárně Huta Warszawa. Bude mít 25 stanic. První osmikilome- trový úsek bude dán do pro- vozu v roce 1980. Tunely bu- dou raženy v minimální hloubce 7-10 metrů. Po u-

končení této základní trasy má přijít na pořad výstavba dalších — doplňkových li- nek. Konečné rozhodnutí do- sud nepadlo.

Východní Berlín: Berlín má podzemní dráhu již od roku 1902. Její dvě linky měří 15,8 km a mají 23 stanic. Soudruzi z Pankova mohou děkovat za svůj U-Bahn ka- pitalistům a nacistům. Kromě nejnútnejších oprav a za- betonování některých tunelů, sousedících se západním Ber- linem nehnuli pod zemí prs- tem, a ani v budoucnosti nemíní něco podnikat. Co kdyby se barabové prokopa- li za Brandemburskou bránu a podleli tak pověstnou ber- línskou zeď!

Mirek Živanský

Sporožiřo

Podle vzoru Německé demo- kratické republiky byl před časem zaveden i v Českoslo-vensku systém takzvaných sporožiřových účtů. V Če- chách jich využívá dosud 83.000 lidí. Na sporožiřový účet si občan ukládá peníze a podle jeho příkazu spořitel- na z tohoto účtu hradí různé poplatky — za činži, pojistky apod. Druhá výhoda sporoži- řových účtů — placení šek- em, se vžívá pomaleji. Je totiž dosud málo prodejen všeho druhu, které místo pe- něz jsou ochotny přijímat běžné šeky, tak, jako je to dávno obvyklé na Západě.

Také pro děti

Kouzelný český vynález La- terna Magica, který se těší obdivu a oblíbě na celém světě, bude nyní také bavít děti. První pořad pro mladé diváky se jmenuje Ztracená pohádka. Laterna Magica je nyní součástí Národního di- vadla.

let byl dán do provozu úsek trasy vedoucí pod Dunajem k Jižnímu nádraží. V roce 1976 bude podle plánu doho- toven první úsek severojižní sítě v délce 3,7 km, druhý jedenáctikilometrový, bude předán veřejnosti v roce 1980. Do roku 2000 má mít Budapešť 70 km podzemní dráhy.

Bukarešť: podle rozhodnutí ÚV KSR se začalo se stav- bou metra teprve nedávno. V plánu jsou dvě linky sever- již. východ-západ a povedou pod středem města. Celková délka bude obnášet asi 25 km se stejným počtem sta- nic.

Moskva: Dne 15. března 1935

Ferdinand Peroutka: BUDOVÁNÍ STÁTU

se právě expeduje

Objednávám výtisků I. svazku (celkem 5 svazků) díla Ferdinanda Peroutky Budování státu.

Přikládám šek (money order) na dolarů.

Jméno

Adresa

Podpis

Cena jednotlivých svazků \$6.20 včetně pošt.

Cena všech pěti svazků \$26.00 včetně pošt.

ČINA A NSR

Schmidtova návštěva v Číně vyvrcholila podpisem čínsko-západoněmecké dohody o námořní a letecké dopravě a protokolu o zřízení smíšené komise, která má pečovat o prohlubování čínsko-západoněmeckých obchodních a hospodářských vztahů.

Hospodářské vztahy mezi Německou spolkovou republikou a Čínskou lidovou republikou jsou celkem bez problémů, vztahy politické jsou už poněkud komplikovanější. Čínští předáci, jak známo, mají značné výhrady k politickému uvolňování mezi Západem a sovětským blokem a při každé příležitosti západní státníky před důvěřivostí k Sovětskému svazu varují. Jako varování vyzněly i jejich rozhovory se Schmidtem. V nynějším německém spolkovém kancléři vidí pragmatika, který je v politice vůči Sovětskému svazu pružnější a opatrnější než jeho předchůdce Brandt. Připisují Schmidtovi k dobru, že se už před lety, kdy se Brandt v zahraniční politice zaměřil především na smlouvy se Sovětským svazem a ostatními východoevropskými zeměmi — nezdíral připomenout západoněmeckým politikům, aby nepřezírali také dobré vztahy k Číně.

Pohnout Schmidta k nějakým, byť i jen nepřímým protisovětským výrokům, se však čínským předákům nepodařilo — což ani nemohli očekávat.

Aby okázale přijetí německé

Mezinárodní přehled

vládní delegace dostalo v západním Německu a v ostatním světě co největší publicitu. Čínská vláda připustila, aby Schmidta doprovázelo 40 západoněmeckých žurnalistů. Obřady na počest německých hostů byly zaranžovány jako manifestace čínsko-německého přátelství, a aby si to vtiskly v paměť i široké vrstvy německého lidu, byli obsáhlé záběry, které pořídila čínská televize, dány urychleně k dispozici i televizi západoněmecké.

PŘED SETKÁNÍM

Přípravy evropské konference komunistických stran pokračují, třebaže mnozí, — britští, italsí a další komunisté trvají na nezávislosti svých stran — neuznávají "vedoucí úlohu" Moskvy a nejsou ochotni podepsat něco, co by neodpovídalo plně jejich přesvědčení.

V Jugoslávii hovořil o této problematice Aleksandr Grličkov, člen výkonného výboru strany, na shromáždění politických pracovníků v Šibeniku. Podával — podobně jako předtím Brit Falber a Ital Pajetta, členům své strany zprávu o průběhu a výsledcích schůze ve Východním Berlíně, která patřila k serii příprav evropské konference. Grličkov zaznamenal jistý pokrok v úsilí o vypracování závěrečného dokumentu, který by byl přijatelný stranám evropského vý-

chodu i západu, a řekl, že lze realisticky očekávat formulaci textu, který by umožnil všem stranám, aby se konference účastnily. Při posledním takovém zasedání v Karlových Varech v roce 1967 se Jugoslávie držela stranou. Grličkov také naznačil, že Moskva udělala značné ústupky v některých stěžejních otázkách. Závěrečný dokument podle všeho neprohlásí Moskvu za vedoucí středisko mezinárodního komunismu; stejně tak v něm nebude obsažen princip takzvané Brežněvovy doktriny, kterou se Sovětský svaz dodatečně snažil ospravedlnovat invazi do Československa v roce 1968, a která vyvolala značný odpor mezi západními komunisty.

HLASY NOVÉHO RUSKA

Kampaň sovětských sdělovacích prostředků proti nositeli Nobelovy ceny míru, Andreji Sacharovovi, pokračuje neztěněnou měrou. Technická kampaň připomíná podobné tažení sovětského režimu proti Solženicynovi ze začátku roku 1974, k němuž došlo také po udělení Nobelovy ceny. Takzvaná "veřejnost" v Sovětském svazu zřejmě však už není tak docela ochotna vyslovovat svůj ortel nad Sacharovem — jak tomu napovídá relativně malá účast členů sovětské akademie věd na podpisování veřejného listu, který Sacharova odsuzoval.

Na druhé straně se rozšiřují řady gratulantů laureátu Nobelovy ceny. 12členná skupina sovětských disidentů dala v Moskvě zahraničním novinářům prohlášení, ve kterém vítá mezinárodní poctu a uznání Sacharovovy práce. Prohlášení podepsali — mimo jiné — Andrej Amalrik, Roy Medvedev, generál Grigorenko, sochař Ernst Něizvestnyj, Vitalij Rubin, spisovatel Vladimír Vojnovič a dokonce i dva členové Svazu sovětských spisovatelů Vladimír Kornilov a Osip Čornýj. Informace podával novinářům Andrej Amalrik, jenž byl bezprostředně poté vzat přechodně na policejní stanici, protože se prý v Moskvě — a to v bytě své manželky — zdržoval neprávem. Amalrik byl sice z Moskvy vypovězen a žije na jihu od hlavního města v obci Kaluga, ale v Moskvě se nicméně může — jako každý jiný — až tři dny zdržovat.

Mezi nejnovější "sovětika" patří také apel jedenácti sovětských žen, jejichž manželé nebo synové jsou z politických důvodů vězněni, na presidenta Nikolaje Podgorného. V otevřeném listě se dožadují, aby sovětská vláda uznala status "politického vězně".

"Členové našich rodin nejsou státními zločinci, jak se jim

úředně říká", praví protestující ženy ve svém podání, "jsou politickými vězni, bojujícími za občanská práva."

Toto stanovisko je přirozené v konfliktu s oficiálním názorem, podle něhož v Sovětském svazu žádní političtí vězni neexistují na všech úrovních jde prý pouze o lidi, kteří porušili zákony země, a to tak či onak. Apelující ženy v této souvislosti také uvedly, že na několika různých místech v Sovětském svazu došlo k jednodenním hladovkám politických vězňů — a to u příležitosti Dne politického vězně, jenž byl disidenty v Rusku připomenut poprvé loňského roku. Nezávisle na této zprávě hlásila i tisková kancelář AFP, že 30. října, tedy v "Den politického vězně", v sibiřských vězeňských lábo-rech Mordovo a Perm k hladovkám skutečně došlo.

USA-EGYPT

Už před svou návštěvou ve Spojených státech egyptský prezident Sadat zdůrazňoval, že Egypt potřebuje americké zbraně. Avšak přesto, že o této otázce třikrát jednal s prezidentem Fordem, odejel z USA bez konkrétního příslibu, že je dostane. Jediný vládní činitel, který se vyslovil v tom smyslu, že přisoun amerických zbraní Egyptu by byl krokem vpřed správným směrem, protože by snížil závislost Egypta ve zbrojních otázkách na Moskvě. Byl ministr národní obrany James Schlesinger — který však byl mezitím ze svého úřadu odvolán.

Vrcholem Sadatovy návštěvy v USA byl jeho projev v americkém kongresu. Byla to pro něho pocta, ale také státnická zkouška. Kongres je nakloněn věci Izraele. Mnoho členů je přesvědčeno, že pokud Egypt a Izrael jsou sousedy, jejichž styky se musí formulovat vojenskými smlouvami, nemohou být oni, poslanci a senátoři, současně pro Izrael i pro Egypt. Kongres teď bude muset rozhodnout, kolik dostane Egypt ve formě zahraniční pomoci od Spojených států z obnosu 750 milionů dolarů, o které požádal kongres prezident Ford. Kongres má v moci i to, aby vetoval prodej dvou atomových reaktorů Egyptu: zásadní návrh dohody o tomto prodeji parafovali ve Washingtoně zahraniční ministři USA a Egypta.

Sadat kladl v Americe na srdce, že jádrem problémů na Středním východě je kauza Palestinců. Vyzýval, aby USA navázaly s Palestinci kontakt.

Není sporu o tom, že se ve Spojených státech najde dost porozumění pro palestinské Arabý, z nichž mnozí se stali bezdomovci ve své vlasti naprosto bez svojí viny. Jen

mizivě se v USA najde ochota navázat styky s teroristickým hnutím za osvobození Palestiny. Tuhle situaci těžce zkomplikovali Arabové sami, když uznali Arafatovo Hnutí za jediného legitimního představitele všech palestinských Arabů.

Jestliže kongres potvrdí platnost dohody o prodeji dvou atomových reaktorů Egyptu, se všemi zárukami, že Egypt nebude moci technologických vědomostí zneužít proti míru, bude to pro Egypt a jeho presidenta věci velké prestiže a snad nejdůležitějším výsledkem jeho americké cesty.

KANADA TRVÁ NA POZVÁNÍ

Přestože Francie má námitky, Kanada nepřestává naléhat na presidenta Valéry Giscarda d'Estainga, aby pozval Kanadu na připravovanou hospodářskou vrcholovou konferenci v Paříži. Francie tvrdí, že kdyby byla přizvána Kanada, stala by se konference příliš širokou. Kanada naopak tvrdí, že má na této konferenci co říci, že její postavení v ekonomickém světě je významné a že jiné země nemohou za Kanadu hovořit. Výsledek není znám, konference bude zahájena v nejbližších dnech.

DĚKUJI, NECHCI.

Tak by se dalo nazvat definitivní rozhodnutí egyptského presidenta Anvara Sadata nenakupit žádné zbraně v Sovětském svazu. Důvodem je ztráta důvěry. Egypt měl několik možností přesvědčit se nejen o nespolehlivosti křemešského slova, ale i o tom, že Moskva — pravidelně naplňována k podání, v levici za zády nůž — neváhala chystat proti Sadatovi atentát, který měl být proveden "pravými egyptskými vlastenci".

Protože Sadat nedostal v USA přímý příslib dodávek zbraní, jedná o nákup zbrojního materiálu a vojenské techniky v západní Evropě, kde jsou obchodní partneři nejen ochotní, ale dokonce dychtiví. Už se ví, že část zbraní Egyptu dodá Velká Británie, která bude také školit egyptské důstojníky v obsluze své vojenské techniky. Bude tak činit jednak na území Egypta, jednak ve Velké Británii, takže mezi oběma zeměmi pokvete čilá výměna vojenských osob. Ostatně už tradičně: přednásirovský Egypt nakupoval většinu svých zbraní ve Velké Británii k oboustranné spokojenosti účastníků. Mezi ty dychtivé na dodávání zbraní Egyptu patří Belgie a Francie. Také ty nabízejí školení egyptských vojenských techniků jako přílohu ke svým zbraním. Do Káhiry přijela skupina vojenských obchodníků z obou zemí. Ucházejí se o zakázku na nejmodernější válečné letouny a dálkové střely s doletem země-země.

Nechte Vaše peníze pracovat pro Vás!

Zvýšili jsme úroky a platíme nyní:

7.75% přinese 8.17%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 1.000.00 zaručené na šest roků

6.75% přinese 7.08%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na tři roky

6.50% přinese 6.81%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na 2 roky

5.25% přinese 5.47%

na vkladní knížky

v jakémkoliv obnose od \$ 5.00 výše.

Úroky na vkladní Certifikáty počítáme a vyplácíme čtvrtletně, úroky na vkladní knížky počítáme a připlácujeme též čtvrtletně.

Peníze jsou zaručené pro každého až do \$40.000.00 vládní pojišťovnou Federal Savings and Loan Insurance Corporation ve Washingtoně.

Uložte si peníze u nás porostou Vám velmi rychle.

FOURTH FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1355 FIRST AVENUE, NEW YORK N.Y. 10021

aneb

2636 CENTRAL PARK AVE.,
Central Shopping Plaza, Yonkers, New York 10716

and

590 EAST 187 STREET
Bronx, New York 10458

Československý podzim . . .

Domácí sdělovací prostředky nám dobře vykreslují obraz, jak si výchozí blok představuje závěrečná usnesení z helsinské konference o evropské bezpečnosti a spolupráci. Krátce po skončení spustil tisk všech "bratrských" zemí nářek nad tím, že na Západě byly jen málo nebo vůbec nezveřejněny konferenční dokumenty a Rudé právo pohotově vyčetlo, že například ve Velké Británii bylo plně znění uveřejněno jen v počtu 3.500 výtisků. Kdežto RP mělo náklad 350.000 výtisků. Soudruzi redaktori si nesměli dovolit zamyšlení nad faktem, že uveřejňovat něco, co je už dávno prováděno v praxi, nepotřebuje zvláštní propagace. V demokratických zemích není třeba podepisovat dohody o svedbě cestování, slučování rodin a právu na čtení.

Československý tisk si vykládá helsinskou konferenci po svém. Tak Tribuna se ptá, jak je možné, že i po ní mluví v západoněmecké televizi emigranti, nadále se šíří nenávisť poukazováním na tzv. revanšistické rojdy, jejichž výsledkem má být posílání dvacetimarek do Československa, upozorňuje se na "antikomunismus" francouzské televize. Slovy Rudého práva "tři kanály francouzské televize mají přes všechny drobné rozdíly jeden společný rys — pořád si ještě jaksi neuvědomily, že Evropou nějaký čas vane vítr změn, že letos v červenci podepsali v Helsinkách . . ." atd. Slovenská Sloboda píše: Jen několik metrů od čs.-rakouských hranic je vřelí Königswearte . . . na kopci stojí velká nápadná budova, oficiálně označovaná za meteorologickou stanici, ve skutečnosti je to vojenská špiónážní základna, kde pracují příslušníci rakouské armády a americké vojenské špiónáže, vylučně však v službách USA, NSR a NATO, což je v rozporu se Závěrečným aktem helsinské konference . . . Východ považuje konferenci za jednostranný ústupek Západu a tato pravda zkušeného emigranta vlastně ani nepřekvapuje. Má své zkušenosti například z toho, že NATO řádně nahlásí dle helsinského ujednání manévry, které však nepřijedou. A na Východě se konají manévry, na které není zván nikdo, neboť přý se jedná jen o počet do 20.000 zúčastněných vojáků a ten není třeba hlásit. Podivné je, že za tři dny se konají hned vedle další manévry a s novými "jen" dvaceti tisíci vojáky.

Československý podzim nebyl příliš vzrušivý. K nejnepříjemnějším faktům pro STB patřilo — že si švédská televize klidně a nerušeně točí na čs. území rozhovory se zvrženými politiky. Jiří Hájek a Zdeňkem Mlynářem. A oba upozorňují také na "helsinskou konferenci z hlediska toho, co Československo neplá. Opět bude nucen Husák podléhat reakcím na jejich tvrzení, že čs. společnost je chronicky nemocná a neexistuje žádná domluva mezi režimem a občanem, který nesmí projevit své nárůst. Musí jen souhlasit a za to je ponechán v klidu s materiální odměnou, může vlastnit auto a sociální zařazení. Věsledkem je však pasivita společnosti. Lidé chtějí přežít a už mnoho režimů také přežilo, říkalo se v rozhovorech.

Podle zásady o hřebání se skutek byl překvapivě odvolána do savadní "dramatická opera režimu z šéfredaktorství RP v podobě Miroslava Moea a poslání kvapem do Bernu. Odtud se vrátil

ale jiný dogmatik M. Lajčák a zcela stejně tomu bylo i v Helsinkách, odkud se navrátil ztracený kolaborantský syn O. Pavlovský, poslaný sem po neúspěchu zastávat ministra hospodářství v Indro- vč dělnicko-rolnické vládě ze srpna 1968. Šéfredaktorské místo obdržel opět Oldřich Švestka, jako už do 1. 1968 a po jeho působení v orfresné Tribuně se nikdo nemusí obávat jakýchkoli změn k lepšímu. Konečně i Husákově linii a dosažené kariéře odpovídalo i Švestkovo tvrzení z roku 1970 — kdy napsal, že leden 1968 nebyl pučem, ale jen nevyhnutelnou a nutnou cestou strany.

Názrak připravovaných a tajných hospodářských reforem vyplývá z chystané přestavby cen v nové pětiletce. Pro občany bude tradičně znamenat zvýšení cen, neboť nejen Západ, ale i SSSR žádá za naftu i obilí mnohem více než loni. Zemědělskými problémy se zabýval zvlášť ústřední výbor KSČ v říjnu a dal národům do vínku sebestačnost v krytí přírůstku spotřeby potravin (v do- dávkách obilí pomůže Maďarsko, přesto, že mělo Československo dosáhnout třetí největší sklizeň v historii). ÚV přikázal zvýšit produkci technických plodin, cukrovky, olejin, ovoce a zeleniny a s. Baryl ještě zvláště jmenoval hřebiči, želeku, knín a česnek, které zatím muselo Československo například loni dovážet za 170 mil. korun.

Západní tisk si sice povšiml delší sebekritiky, tentokrát od veřejnosti neznámého Václava Šimůčka, soustředěná z Jihoostroje ve Velešíně. S podtitulem v Práci "jako dělník jsem se velmi dobře hodil ke klamání dělnické třídy", vyjádřil se bývalý člen předsednictva ÚV KSČ z doby vysočanského utajeného sjezdu v srpnu 1968 a litoval svého vyloučení ze strany roku 1970; o zastávání je Smrkovského ještě v dubnu 1969 se prozřívavě nezmínuje. Zcela však unikla jiná sebekritika od doc. dr. Jiřího Ovečka, kandidáta společenských věd a autora knih o dialektice materialismu i německé filosofii, zveřejněná v zářijové Tribuně. Je to dlouhá a šišim vrstevm členářských domovníků až jakoby vědeckým rozbohem nepřístupné zpytování, ale není bez zajímavosti. Chvillemi připomíná, zřejmě pod existenčním tlakem otlost a ry- ničnost, ale také ironii Jára Cimrmana. Docent Jára, odpustěte Jiří Cvekl píše hned v úvodu: "Dostal se mi do ruky dopis A. Duběčka Federálnímu shromáždění . . . zatímco padesátá léta plimého rozmachu, spojeného zákonitě s každou vítěznou lidovou revolucí (jen některé primitivní a tragické omly vrhají na tato léta stín) . . . jako pravý maloburžoasní demokrat Dubček hledisko většiny absolutizuje, když volá: Jen pomocí většiny se zjišťuje správnost stranického stanoviska! — To je ovšem čirý idealismus. O pravdě nebo nepravdě se nehlasuje; za pravdu se bojuje . . . stačí si představit, jak by to asi vypadalo, kdyby v době, kdy byl zveřován dokument Poučení z krizového vývoje se dal tento text k posouzení masám s cílem, aby hlasováním byla rozhodnuta otázka pravdivosti". Soudruh Cvekl obdivuhodným způsobem v článku "Nejame na jedné platformě" dobře vystihuje, že poměšování legalitv v totalitních systémech je systémem leninismu a abecedou marxismu-leninismu. Jak přízračně píše, včetně zrady jako "politického průvodního jevu třídního boje" a

končí perličkou: "leninská politika není ničemu vzdálenější než snižování se k aktům msty a nesmyslné krutosti".

Zcela jinak to níní Vasil Bil'ak ve svém interview s americkým komunistickým Daily World, když v úvodu prohlásil, že "Československo je dnes krásnou, vysoce rozvinutou, svobodnou, kulturní zemí, která je uchráněna mnohých těžkostí, jaké dnes prožívají i nejvyspělejší kapitalistické země". Pozoruhodnější byla jeho čísla o vyloučených ze strany, vyloučeno bylo 70.934 bývalých členů, z nichž 11.000 emigrovalo, neboť si uvědomili přičiny proti socialismu a 390.817 bylo vykřenu- to, z toho asi 20% pro pasivitu. Soudruh Švestka se vzdal i funkce tajemníka ÚV a na jeho místo byl jmenován ing. Josef Havlín (narozen 1924) od Kutné Hory, ještě za Duběčka jmenovaný hlavním pražským cenzorem v podobě předsedy Českého úřadu pro tisk a informace, později ministru školství. Velké slávy se v Praze dostalo sovětskému ministru zahraničí Gromyckovi, byl přijat na Hradě, obdržel Řád bílého lva a navíc byl jmenován čestným doktorem práv Karlovy univerzity. Jeho projevu v Katolíně si povšiml i západní tisk, zvláště útoků proti zbrojení, prováděných, jak řekl té- mě, "kdo utvářejí zahraniční politiku hlavních zemí druhé společenské soustavy" a naváhal na- proti tonu připomenout humanis- mus zahraniční politiky socialis- mu.

Zkrátka přišel syrský generál a prezident Asád, který dostal od Lenáta při své návštěvě Česko- slovenska vališku a to se ještě nevědělo o jeho slovech v Moskvě, že o přátelství není třeba podepi- sovat smlouvy (takz. přátelské smlouvy jsou opravdu raritou vý- chodního bloku). Ale i Asád zís- kal echo na Západě zvláště včou: Nevzdáme se ani jednoho zrnka písku ze Sinaje nebo Golanských výšin. Dostalo se mu potlesku, neboť přec o arabské země patří z vyššího příkazu Československu, kdežto Čína je zase objektem pol- ských. Nebývalou čílostí vynikl se svou parlamentní delegací s. In- dra, navštívil Mexiko a Argentinu, s ním zvláště má Československo dobré svky, takže se mohl neru- šeně setkat i s členy výkonného výboru KS Argentiny. Ještě, že paní Peronová nechce přijet na- vštívit Duběčka.

V Berlíně se konal Světový kon- gres žen, jednoznačně komunisti- ky orientovaný. Proto zde nechý- běla stalinští bojovnice Gusta Fučíková a proto také nebyla po- zována největší západoněmecká de- mokratická organizace žen, číta- jící 7 mil. členek, ale zato přijely soudružky z DKP. Ani Českoslo- vensko se nemůže chlubit vyso- kým stupněm emancipace žen, jak připomněla libanonská delegátka a studentka medicíny v Českoslo- vensku Hikmat v Lidové demo- kracii, když řekla: "S muži je to vůbec problém. Žiju v Českoslo- vensku deset měsíců a kolikrát jsem i tady slyšela, že ženě patří hadr a vařička. Je to vůbec možná v zemi, jako je naše?" Už před novou pětiletkou se v Československu rozeběhlo socialistické soutěžení a opět brigády so- cialistické práce, posilující Čer- vené kříž a to v takové míře, že i Tribuna si začala z něho dělat legraci ve významně nazvaném článku: "Zavazují se, že budu pracovat". O jeho výsledku z nás nikdo jistě nepochybuje.

Británie bude měřit metrem

Před několika dny přešla britská pošta k používání metrického systému. Již celé týdny před tím tento zá- važný počín v britském kon- zervativním životě ohlašova- ly celostránková oznámení v novinách, pořady v televizi a v rozhlasu. Méně povyku se však natropilo kolem sou- časného zvýšení poštovního.

Přechod na metrický systém dělá Angličanům nemalé po- tíže. Když došlo již před ně- kolika lety v Británii k pře- chodu na desetinný systém v peněžnictví, nepůsobilo to mezi obyvateli takový roz- ruch a tolik těžkostí, jako nyní Angličanům nic neříka- jící délková míra jednoho metru. Tvář se jim rozjasní teprve tehdy, když si pracně vypočítají, že jeden metr je 39 a jedna čtvrtina palce ne- bo něco více než tři stopy a tři palce. Když chce anglická hospodyně upéci podle nového metrického předpisu ně- jakou sladkost, je z toho více než zděšená. Najde si třeba předpis na nějaké těsto, ale — předpis je již rozpočítán podle nového váhového sy- stému a tak čte, že do formy o průměru 17,780 cm je tře- ba nasypat 107,097 g cukru, zamíchat 170,097 g máku a přidat 113,398 g másla.

Používání nového metrické- ho a váhového systému je pro Angličany o to obtížnější a složitější, že nedovedou pochopit zaokrouhlování na dekademy a centimetry a vše pečlivě a precízně přepo- čítávají na gramy a mili- metry. To bývá nezdědka i příčinou humorných příhod. Před nedávnem bylo např. ve velkých potravinářských sa- moobsluhách zavedeno u po-

travin označení jak starých, tak i nových měr a vah. A tak na jednom sáčku se obje- vilo, že obsah váží tři a půl unce, což se rovná 99 g. To vyvolalo nespokojenost v jed- né redakci; otřetý článek zle odsoudil nepřesný převod vah, protože na sáčku mělo být uvedeno, že obsah váží 98,349523 g.

Přechod britské pošty na metrický systém si má vyžá- dat náklady ve výši jednoho a půl miliónu liber. Ale do daleko vyšších a závažnějších částek dojde jistě při změně všech map a silniční- ho značení v celé zemi. Kar- tografové pracují již od roku 1960 na nové mapě Velké Británie v metrickém systé- mu.

CAE

Jára Kohout letí do Evropy

V listopadu se vydává na malý umělecký "zájezd" po- pulární divadelní a filmový herec Jára Kohout, který hrál v padesáti českých fil- mech a také v několika ame- rických (jeden z nich The Projectionist byl nedávno v západoněmecké televizi). Ja- ko komik se Jára Kohout tě- šil v Československu velké popularity, v r. 1948 prchá za hranice a usidluje se v New Yorku. V listopadu vy- stoupí v Londýně, Paříži, Vidni, Curychu, Basileji, Lausanne, Mnichově, Bernu a Ingolstadtu. Ve Frankfur- tu bude v úterý 25. listopa- du, místo konání bude ještě oznámeno (telefonicky se možno ptát na tel: Frankfurt 234806 nebo přes den 798- 2070).

TUZEX zasíláme bezpečně a rychle

NEODEKLÁDEJTE . . .

TUZEX-ové poukázky jsou nejlepším prostředkem jak potěšit příbuzné ve staré vlasti.

Již 50 let cestovní služby

vám zajistí bezstarostné a radostné cestová- ní do Československa.

Nové snížené ceny na 22 až 45 dnů

NY — Praha — NY	\$ 468.00
NY — Brno — NY	\$ 483.00
NY — Piešťany — NY	\$ 508.00
NY — Bratislava — NY	\$ 474.00
NY — Košice — NY	\$ 519.00
NY — Poprad — NY	\$ 515.00

Plus \$3.— U. S. daň

Tyto ceny jsou v platnosti od 1. září do konce října. Od 1. listopadu do konce března jsou ceny ještě nižší. MIMO výše uvedených cen jsou ještě nižší — takzvané APEX-ceny. Informujte se u nás.

Chcete-li umožnit návštěvu příbuzné- ho do USA, navštivte TATRU pro informace anebo napište.

Pro jistotu vždy jen

TATRA TRAVEL BUREAU, Inc.

1465 SECOND AVENUE • NEW YORK, N. Y. 10021
(pri 76. ulici) Tel. RE 7-5972 — RH 4-6185

SPORT

• Inter Bratislava porazil v úvodním utkání 2. kola UEFA poháru AEK Atény šťastně 2:0 (1:0). Trenérem Reku je dr. František Fadrholec.

• Kähkö a Tukanen, dva finští lyž. skokani, dostali povolení změnit stát. příslušnost tím, že se vystěhovali z Finska do Kanady a budou moci startovat za kanadský svaz.

• Běžec komise lyžařů FIS řešila zajímavý případ. Zástupce jednoho nář. svazu žádal, aby jej v komisi zastupoval muž. Ženy žádost odmítly a muži ve zmíněném svazu prý mají pochybnosti, zda platí rovnoprávnost i pro muže.

• Dynamo Kyjev, vítěz "Superpoháru", utrpěl ve 27. kole ligu SSSR debakl v Taškentu. Ukrajinci podlehli tamnímu Pachtakoru vysoko 0:5. Výsledek utkání má nepříjemnou dohru u polit. vedení Dynama.

• Australan Ken Rosewall, jeden z nejlepších svět. tenistů, bude trenérem japonského daviscupového týmu před utkáním s Indii v Tokiu.

• V pražské Sportovní hale bude před vánocemi již po dvanácté, nepřetržitě od roku 1964, vystupovat amer. lední revue "Holiday on Ice". Hvězdami revue jsou "tygřice" Milena Kladinská, olymp. vítěz Rakušan Schwarz a činný jazzový tanečník Leslie Robinson, který přisedl "na brusle".

• Čs. stolní tenisté porazili ve Wroclawi nečekaně vysoko Polsko 7:0. Utkání se započítává do Evropské ligy.

• Prosklá se, že "spolnachi" Leonie Varšava a pol. nář. mužstva Dejna, který vyrostl pod vedením pražského trenéra Jar. Vejvody ve vynikajícího hráče, bude uvolněn pro Real Madrid.

• Na Panamerických hrách v Mexicu získaly USA po 13. dnech 117 zlatých, 80 stříbrných a 50 bronzových medailí. Překvapením je druhé místo Kuby (57, 48, 29), která na latinském kontinentě hraje úlohu evropského vých. Německa. Na třetím místě je s odstupem Kanada. Šéf Casto komentoval úspěch Kubánců slovy: Naši sportovci jsou synové a vládkomů revoluce! A my dodáváme: chudáci sportovci!

• Prvním soupeřem čs. ragbistů v kvalifikaci pro postup na ME byla v Gottwaldově Jugoslávii. Za ideálního počasí a po výborné hře vyhráli čs. reprezentanti 28:3 (16:3).

• Holandský cyklistický profesionál Ray Schuiten (24) se třikrát za sebou pokusil na olympijském velodromu v Mexico City o překonání světového rekordu v hodinovce, který vytvořil Merckx na téže dráze v roce 1972 výkonem 49.431 km. Ve třetím pokusu Schuiten vzdal na 13 km, když zastával za Merckxových časem již o 27 vt. Podmínky pro pokus o překonání magické hranice 50 km/hod. byly ideální.

• O svůj devátý titul mistrů světa bojovali v kolové bratři Pospíšilové v belgickém Gentu. Čs. reprezentanti získali světové prvenství s náskokem dvou bodů před dvojicí Flackus-Bernais z NSR.

• Také Anna Matoušková (36) byla v Gentu úspěšná a obhájila duhový trikot a tím i titul mistrů světa v krasojízdě žen na kole s náskokem 7,95 b. před druhou Jiskrovou (!) a "hořkou" favoritkou Pöhlnerovou, obě NSR. Od r. 1970, kdy se krasojízda žen stala řádnou disciplínou svět. šampionátu byla Matoušková třikrát druhá, jednou čtvrtá, loni v holandském Heerlenu se konečně stala MS.

• Vítěz "superpoháru" Dynamo Kyjev opět prohrál, tentokrát dokonce doma s Dynamem Moskva 1:2.

• MS v odhíjené skončilo v Bělehradě úspěchem mužů i žen ze SSSR. Čs. muži skončili šestí, ženy byly páté. V ženách rozhodoval o bronz medaile (NDR) při stejném poměru setů poměr míčů, který vyzněl pro čs. ženy nepříznivě (NDR 225:211, Českosl. 200:241).

• Kanadský hokej. svaz dostal od Mezinárodní hokejové federace LIHG, jejíž předsedou se před 4 měsíci stal dr. G. Sabetzki z NSR, ultimatum, aby do 20. 4. 76 oznámil, zda se účastní otevřeného MS 1977, či nikoliv. LIHG se zachovala vůči Kanadě velkoryse: Kanada se zařadí bez kvalifikace přímo do skupiny A, začátek MS 77 se posune o týden, aby měli profesionálové možnost hrát za své kluby až do konce soutěží, nabízí kanada. profi-organizaci NHL a WHA členství v LIHG, ovšem bez hlasovacího práva při kongresech. Doufáme, že MS 77 bude konečně spravedlivým měřením síly na ledě, nikoliv u zeleného stolu.

• Technika — Univerzita 102:75. Tradiční utkání atletů na Strahově. Ve vloženém závodě disků hodil Daněk 64,06 m.

• Čs. pohár košíkářů měl své finále v Bratislavě. VŠ Praha obhájily své loňské prvenství vítězstvím nad Interem Bratislava 96:81 (46:49).

• Čs. horolezci se připravují na dobytí páté nejvyšší hory světa Makalu (8470 m). O zdolání tohoto impozantního velehorického štítu se pokusila čs. výprava již v roce 1973, ale tehdy byl výstup přerušen tragickou smrtí dr. Kouckého. Čs. horolezecká expedice je plánována na jaro 1976.

• Známý profi-hokejista kanadského klubu Winnipeg Jets, který nedávno dost neslavně hostoval v Československu, Bobby Hull odmítl hrát v profi-lize WHA na protest proti násilí a hrubosti v současné době se profi-liga hraje banditským způsobem. Poslední "hořkou pitulkou", která dovedla Hulla k tomuto rozhodnutí, bylo zranění jeho spoluhráče Millera v utkání s Cincinnati při kterém Miller přišel o oko.

• V Paříži zemřel ve věku 81 let na srdeční infarkt jeden z nejslavnějších boxerů po první svět. válce Georges Carpentier.

• Mlha na Tebehom poli v Bratislavě přiměla italského rozhodčího Michelettiho, aby předčasně odpískal v 16. min. středeční utkání Československo v. Anglie za stavu 0:0. V průběhu 41leté historie vzájemných styků je bilance pro čs. fotbalisty nepříznivá: ze sedmi utkání vyhráli jen jedno a to 2:1 v roce 1934 v Praze na Letné. Hvězdou tehdejšího utkání byl nezapomenutelný Jožka Silný. Branky vstřelil: Puč a Nejedlý. Dvakrát čs. tým remizoval, 1966 v Londýně 0:0 a 1973 na Letné 1:1 a utrpěl čtyři porážky. V Londýně 1937, v nezapomenutelném utkání 4:5, Československo prohrálo nešťastnou vlastní brankou Košťálkovou, který v husté mlze ztratil orientaci a Plánička byl proti "zatoulané" střele bezmocný; 1963 v Bratislavě 2:4, 1970 na MS v Quadalajře 0:1 a 1974 v Londýně 0:3. Negativní skóre 9:15 ukazuje, že čs. mužstvu proti Anglii "přínese nekvět". Ve čtvrtek se počesí umoudřilo a osmý vzájemný zápas mohl být sehrán.

Československo vyhrálo 1:2 a polopřelilo si vítězstvím svoje naděje na postup do dalších kol ME. Čs. mužstvo zahrálo celkem dobře, hlavně bojovně. Angličané měli ve 2. poločase více ze hry.

KONGRES SPOJENÝCH STÁTŮ K VÝROČÍ REPUBLIKY

57. výročí Československé Republiky bylo vzpomenuo důstojným způsobem v domě reprezentantů amerického kongresu. Zasedání dne 28. října bylo zahájeno invokací přednesenou reverendem Josefem F. Šeflem, který zdůraznil, že Spojené Státy a Československo byly založeny na společných ideálech svobody, spravedlnosti a bratrství.

Potom promluvil Carl Albert, předseda domu reprezentantů, John J. Rhodes s Arizony a vedoucí republikánské strany v domě reprezentantů, James J. Delaney, A Gilman a Edward I. Koch z New Yorku, Joseph M. Gaydos a Thomas E. Morgan z Pennsylvanie, a Edward J. Derwinski z Illinois. (Frank Annunzio rovněž z Illinois byl pro nemoc omluven a jeho projev bude uveřejněn spolu s ostatními v Congressional Record).

O PANOCHOVÉ KVARTETU

Tento smyčcový soubor z Prahy je jedinečný již svým mládím. Jeho členům je kolem 20. let. V roce 1971 získali tyto chlapeč prvou cenu v soutěži čs. smyčcových kvartetů a od té doby účinkovali na přibližně 200 koncertech Evropy brilantností své hry, již vtiskli jedinečný ráz svým strhujícím českým ohněm. Ti, kdo se vypraví v sobotu, 22. t.m. v poledne do Alice Tully Hall v Lincoln Center, uslyší je hrát Smetanu, Dvořáka a Janáčka.

UPOZORNĚNÍ KRAJANSKÝM ORGANIZACÍM

V poslední době se rozmnožil zvyk, že krajanské, výslovně české a slovenské organizace a spolky nám zasílají zprávy o své činnosti či podnikání v angličtině. Upozorňujeme, že je-li jakákoliv taková zpráva určena pro tisk, musí být v českém jazyce. Nemáme v redakci síly, možnosti a čas, abychom zprávy — včetně bezplatného otištění — ještě překládali i z angličtiny do češtiny. Děkujeme za pochopení.

Redakce AL.

KRAJANSKÉ DIVADLO ZAHÁJILO VZPOMÍNKOU NA JANA SNIŽKA

Schrálo italskou svatební komedii Ed. de Filippa: "Filumena Marturano" pod názvem "Poslední přání", dne 2. listopadu v Českém domově. Předehra italské hudby vyvolala ihned atmosféru Neapole, kde se děj odehrává, B. Helclová-Snižková v nové kreaci temperamentní, krásné italské ženy, milenky a matky byla vynikající. S vrozenou jemností překlenula problémy vhodné k zamýšlení v dnešní době rozvodů a generačních problémů. Prožila svou Filumenu oním hereckým uměním, které se dotýká našich citů. Výborným partnerem byl V. Kalouš, v roli bohatého milence, s kterým Filumena skončí v pozdní době ve vyloučeném manželství, aby její tři synové dostali jméno matky. Domenico Soriano (V. Kalouš) z lásky přistoupí i k podmínce, že se nikdy nedozví, který ze tří synů je jeho. Na herecké výši byl Jára Kohout svým humorem a výbornou komickou maskou eukráře Alfréda. Synové v podání L. Šmídy, F. Silnického a J. Matějoviče přispěli hře mladistvým výkonem. Rovněž přesvědčili další: Diana V. Bocková, Lucie N. Horáková a advokát R. Horáka. Bohatá výprava M. Mládkové, to vše v umělecké režii B. Helclové-Snižkové, nám dalo dvaladelní zážitek.

Z. S.

MARTINSKÉ POSVÍCENÍ

Krajanská skupina od P. M. Karmelské v Astorii, N.Y. slaví Martinské Posvícení 16. listopadu t. r.

• 1. fotbalová liga: Zbrojovka-Jablonec 2:1, Bohemians-Lokomotiva 3:0, Inter-Zlín 3:0, Třebíč-Plzeň 4:2, Teplice-Dukla 3:2, Slavia-VSS Košice 1:0, Ostrava-Třinec 1:0, Trnava-Slovan 0:2. Tabulku vede Kladno s 23 body, následováno Teslou Pardubice s 22.

• Liga kopané žen má za sebou 9. kolo. Překvapením je výhra Křimic v Radotíně nad místním SK v poměru 3:0. V čele tabulky je i nadále Sparta (33:1) s náskokem 2 body před Slavií (35:5) a třetími Křimicemi.

• Angličan Woodward lálal v Tipiona závod, ve kterém dosáhl nejlepšího svět. výkonu na: 50 mil 4:58:55 hod., 100 km 6:25:28 hod., 150 km 10:14:55 hod. a 100 mil 11:30:51 hod.

• 1. hokejová liga: Sparta-Praha-Dukla Jihlava 2:2, Ingstava-Pardubice 2:1, Plzeň-Kladno 3:3, Jihlava-Budějovice 6:1, Košice-Bratislava 1:3, Litvínov-Sparta 3:2. Tabulku vede Kladno s 23 body, následováno Teslou Pardubice s 22.

• Jediná dětská lední revue na světě T. J. Stadion Praha má novou hvězdu světové velikosti: je ji nezapomenutelný Kanadčan Donald Jackson, který přislíbil účast v souboru pouze za úhradu cestovního a ubytování. Pražská dětská revue má ve světě skvělý zvuk. Kromě předních sólistů vystupuje studený kompas, čtyřlíst "kuřátko", pětilíst "kachnička", šestlíst "housárka" a další. Choreografem je Josef Kouřil, kontýny navrhl Miloš Nesadba.

II. S.

Telegraficky ze světa

Královský představitel v Austrálii, guvernér-generál Sir John Kerr odvolal Gough Whitluma z místa ministerského předsedy a požádal vůdce opozice Malcolm Fraseru o vytvoření nové vlády. • Po pěti stoletích, kdy patřila Portugalsku, je Angola samostatným státem. Neméně tam pokračuje občanská válka. • Henry Kissinger prohlásil, že nemůže dojít ke schůzce prezidenta Forda s Leonidem Brežněvem dřív než bude dosaženo dohody o omezení zbrojení. • Moskva formálně požádala Spojené státy o obnovení ženevské konference o Středním východě — za plné účasti představitelů Palestinské fronty osvobození. • Postoj prince Juana Carlose v otázce španělské Sahary — "nedáme ji bez boje" — (jak známo Maroko se jí chce zmocnit, tvrdí, že jde o jeho území), se u španělského obyvatele seikal s věcnými sympatiemi. • Chilská vláda oznámila, že bylo zatčeno 14 lidí v souvislosti s připravovanou invazí jedenácti set gueril z Kuby a Argentiny. K akci mělo dojít 15. listopadu a nesla název Bumerang 2. • Argentinská armáda, která nebojovala v žádné válce po celých sto let, teď válčí se silně ozbrojenými, na Kubě vycvičenými marxistickými guerilami v horské provincii Tucuman. • Pod vozem bývalého britského ministerského předsedy Edwarda Heatha byla nalezena a zneškodněna puma. • Indira Gandhiová, indická ministerská předsedkyně byla sice soudem osvobozena z obžaloby o zneužití volebních fondů, nicméně mimořádný stav v zemi trvá. Paní Gandhiová zřejmě zachutnala moc. • Pět australských diplomatů bylo vypovězeno ze Severní Koreje, protože Austrálie hlasovala v OSN pro Jižní Koreu. • Ugandský prezident Idi Amin pohrozil Moskvě přerušением diplomatických styků, na protest proti intervenci Krenlu v Angole. • Dosud nejjasnější, ostré protikomunistické prohlášení papeže Pavla VI. byla výzva obyvatelům Říma, aby nepodporovali komunistickou stranu Itálie.

Dary na tiskový fond Amer. Listů

FEUILLETON

HEJ MISTŘE...

K libežné podbrdské oblasti patří Rožmitál, město pod Třemšínem, nejvyšším vrcholem lesnatých Erd.

Toto městečko patřilo kdysi k Plzni, pak k Českým Budějovicům a nyní ku Praze, má řadu pěkných kulturních památek, význačný Městský památník s Rybovou síní, středověký zámek-hrad a není daleko ani od březnického zámku.

Rožmitál proslavilo několik známých osobností, tak např. švagr krále Jiřího z Poděbrad pan Lev z Rožmitálu, šéf výpravy "z Čech až na konec světa", z pozdějších to byl spisovatel-selfmademan Rudolf Richard Hofmeister, PhDr. Karel Josef Beneš, bývalý úředník pražské univerzitní knihovny a autor úspěšných knih. Ti starší se budou pamatovat na jeho zfilmovaný román "Kouzelný dům" s Adinou Mandlovou v hlavní roli. V rožmitále se narodil spisovatel Josef Toman, i známý houslový virtuos Václav Hudeček. Avšak Rožmitál proslul hlavně pobytem a působením přestíckého rodáka, pozdějšího vynikajícího učitele a hudebního skladatele Jakuba Jana Ryby. Žil v letech 1765-1815 a od roku 1788 učil na rožmitálské škole v ulici Na příkopech.

Mladý Jakub musel přerušit studia, protože ho jeho nemohoucí otec povolal domů. Aby mu vypomáhal na škole, Jakub Jan Ryba zvelebil rožmitálskou školu tak, že byla z nejlepších té doby v Čechách. Vedle čtení, psaní a počtu vyučoval také pravidlům společenského chování, vlasteneckému citění, němčině, pravidlům zdravotní a polnímu hospodářství. Pozornost dětí obracel k pěstování a ošetřování stromů — příležitostně učil přírodopisu a vysvětloval přírodní úkazy, aby mládež "nebyla uvedena do pověr."

Odstranil ze školy zcela tělesné tresty, zavedl společné hry mládeže a společné koupání pod dozorem učitele. Učil též zpěvu a povzněl jej i chrámovou hudbu v Rožmitále obnovením literátského kůru v roce 1802.

Při své záslužné sběratelské činnosti zapsal mnoho starobylých nápisů ze starých kancionálů.

Pro další vzdělávání mládeže založil již roku 1788 školní knihovnu znamenitě pověstí a zavedl nedělní opakovací školu. Po roce 1790 usiloval i o založení průmyslové školy, aby se rožmitálské děti učily nejen polnímu hospodářství, lukářství, sadáření, ale též předení, šití a pletení. Za vynikající působení se dostalo J. J. Rybovi nejvyšších uznání od nadřízených úřadů, od královského krájského úřadu, od biskupské konzistoře v Českých Budějovicích i od českého místodržitelství. Vyšší místa chválila

seň "Spi, má zlatá, boubelá-tá".

Ryba chtěl, aby skladby "jevilý vznešenou slavnost bez nádherné pompy, vážnost bez třešlivosti, hlubokost bez tvrdosti, oheň bez prudkosti..."

Místem posledního odpočinku Jakuba Jana se stal tichý, zelený hřbitov v chrámu ve Starém Rožmitálu, kde při měsích hrával na varhany. Letošního roku má Rybova památka dvě výročí: 26. října se před 210 lety narodil, 8. dubna před 160 roky zemřel.

Jan Ryba

Nespokojený spotřebitel

Cyklus výzkum-výroba-užití je stále ještě příliš dlouhý, jak se konstatovalo na poradě technických a investičních ředitelů. Byla také zdůrazněna potřeba ještě vyšší odpovědnosti ze strany vedoucích pracovníků všech stupňů řízení. Jsou naprosto nedostatky v technickém rozvoji, pomalu se prosazují výsledky výzkumu do výroby atd. atd. O tom, že pes je zakopán ve špatné ekonomické politice se na poradě nemluví.

ČSA a Gabriel

Československé aerolinie se staly členem mezinárodního automatického rezervního systému Gabriel, který bude kontrolovat obsazení všech pravidelných mezinárodních linek ČSA, automaticky rozšiřovat rezervace přes koncová zařízení a zprostředkovávat rezervace míst u všech cizích přepravců.

DĚKUJEME ZA POCHOPENÍ!

Vážení přátelé,

Kapitola o našich obtížích — včetně nevhodného a nepravdivého dodávání EL — je Vám patrně dostatečně známá. Stál jsme před úkolům víc než obtížným — překonat následky škod, které nám způsobil náš evropský zástupce číslo jedna, škod nejenom finančních, které jsou nedozírné a v dnešní době naprosto nenahraditelné, ale i škod, způsobených přerušením kontaktů s odběrateli a se čtenáři v době, kdy už jsme věděli o jejich dobrém poměru k novinám... Že likvidace všech těch doslova ran trvala tak dlouho, také nebylo naší vinou. Bylo při naší smůle opět zavínáno nesvědčitosti dalšího zástupce. Ten, ač s námi podepsal dohodu, několik dní před tím, než měl koncem července uvést do chodu evropskou expedici, bez udání důvodu toto odmítl, čímž nás poškodil skoro tak, jako nás poškozený zástupce číslo jedna.

Nyní tedy dostáváte Evropské Listy ze Švýcarska. Jsou pravidelné, vždy ve čtvrtek expedovány z USA letadly do Žürichu, takže je máte mít na svém stole nejpozději následující pondělí, v nejlepším případě už v sobotu předtím. Jáme rádi, že jsme mohli Evropskými Listy, které jsou jediným evropským vydáním českých amerických novin, vyplnit mezeru v evropském krajařském tisku, a že jsme tak schopni dostát povinnosti k českým a slovenským příslušníkům politického exilu po stránce podávání všestranných a politických informací. Děkujeme Vám všem za trpělivost, přání, i pochopení naší minulé, námi nezaviněné situace. Zároveň prosíme: obraťte se s případnými požitkami ve věci dodávání novin na našeho evropského zástupce pana Otu Krauseho, Tumbelstrasse 39, CH-8330 Pfäfers-CH. Vydavatelství AL/EL

K uctění památky pani	Jos. Budník, NY	4.50
Anny R. Tlapak, věnuje	Karel Šnajberk, CA	5.00
Marie Vaša, L. I. C.	Vai Reidl, NJ	8.00
K uctění památky svého	Frank Patak, MD	5.00
manžela Franka Vožeha	Jan Pleticha, IL	3.00
věnuje manželka	Jar. Lupinek, OR	3.00
Bertha, N. Y.	A. Slouka, MA	1.00
Anton Hron, FL	Jar. Vydra, LA	3.00
Harry Vacek, N. Y.	Jan Babička, CA	2.00
Dr. J.V. Mladek, DC	Dr. Ant. Zeman, WA	3.00
W. A. Jonas, L. I. C.	Jerry Hubik, CA	3.00
Miloš Seidl, NJ	Jos. Kaminsky, MN	3.00
Čtenářka z Virginie	Prof. M. K. Bednařík,	
Alois Hanak, N.Y.	NY	3.00
Boh. Jaroš, DC	Peter Schmidt, NC	3.00
Aleš Vanický, MD	Boris Rajek, CA	3.00
Emma Zoudlik, L.I.C.	Dr. A. P. Slabey, PA	10.00
T. G. G. bian, MD	Jan Dogner, IL	3.00
Wm. Newmann, NY	Čtenář z Kalifornie	50.00
Václav Čihák, NJ	Jos. Mikulík, FL	13.00
G. J. Frank, GA	Mil. Feilerova, NYC	3.00
Dr. E. Weiss, NJ	Walter Dzumalic, NY	3.00
Emil Pchalek, NY	Frank Tittl, NJ	1.00
G. A. Novak, GA	Jos. Pavel, PA	3.00
Ant. Dostalík, NJ	Mike Kolesar, NY	10.00
Oldrich Bartásek, NYC	Zd. Pražák, OH	3.00
Eugene C. Koeppl, MD	John Oravec, NM	3.00
Wm. Blahnik, AZ	Mích. Matanin, FL	1.00
Maria Szajnzycht, FL	Mrs. A. Kana, FL	3.00
Jerry Chadim, OH	Martin Zlejši, NY	2.00
Louis Majovsky, Ill.	Jos. Holubec, Canada	1.60
G. J. Janěček, NY	Petr Hostinský, Canada	1.60
Mrs. Jelena Renner, NY	Wlad. Černý, Toronto	3.52
Karel Steinbach, MD.,	J. Horak, Toronto	1.60
NY	Daniel Duroška, LIC	3.00
Anna Zajíček, MN	O. M. Vanek, MD	3.00
F. Schovanec, NY	Lad. Burda, NY	3.00
Vlad. Smetana, CO	Michal. Tomko, PA	1.00
Václav Dederá, MA	J. McGowan, NJ	1.00
Karel Klokočník, S. C.	George Jenco, NJ	2.00
Štefan Sklenka, Canada	Eva Manicová, AZ	3.00
Marie Vaša, L. I. C.	Martin Pavlik, FL	3.00
Dr. J. Abraham, Canada	Břet. Zdražila, MN	3.00
Frank Bauer, NYC	M. B. Vobořil, NY	8.00
A. Wenzbauer, Canada	John Krebner, LIC	2.00
Dr. George Waskovich	Anna Osley, NYC	2.00
NY	Vlad. Česák, CA	3.00
Vlastimil Kosař, NY	Mrs. R. O. Dobiáš, NYC	3.00
Mrs. Mila Vítková, NY	V. Chytil, Alaska	3.00
Emil Slovák, GA	O. Kobylka, GA	3.00
Alois Prukner, CA	Stanley Jancik, IL	2.00
Dr. Milan Tomana, AL	Mrs. B. K. Kratky, NJ	4.50
Karel Lipa, MI	Zd. Stanik, NJ	3.00
Frank Špaček, NJ	Karel Uzel, Va	3.00
L. Světek, IL	Lillian Sulan, NYC	2.00
Yana Franke, NJ	Frank Lagersky, NJ	3.00
Jarda Fajkus, IL	Karel Jordak, CA	2.00
Jos. Pech, NY	Viktor Brouček, FL	1.00
A. Dyrsmid, NYC	Leon Radkevic, CA	5.00
Jar. Zumr, LIC	Paul Uhorka, Canada	2.00
Vlad. Horak, NJ	Dr. S. Brzák, NY	5.00
Mrs. Mil. Hoenig, NYC	Mrs. Iška Voglová, DC	8.00
L. Čížek, CA	J. K. Jirká, CT	30.00
Frank Novak, AZ	Čtenář z Kalifornie	5.00
B. Čermák, Canada	Mrs. C. Slavik, NY	8.00
L. Jurasek, Canada	Karel Rezabek, NY	3.00
Pavel Fořt, NY	Mrs. Jar. Kosař, NY	3.00
Vlad. Macak, NJ	Mrs. Maria Valser, NY	3.00
Vlad. Janek, FL	Adam Mráz, NJ	2.00
A. Para, CA	Rev. F. D. Svoboda, NY	8.00
J. Kallab, NY	Paul Vatuna, NJ	1.50
Vlad. Borský, CA	Frank Antušek, NJ	1.00
F. S. Hoffmeister, M. D.,	Mrs. S. Triner, NJ	5.00
NY	Vlad. Sokol, NJ	3.00
Paul Valka, Bx.	Karel Hekal, Canada	2.00
Jos. Růžka, MN	Ch. Vyterna, NY	3.00
James Krátký, OH	K. M. Eekelmann, FL	3.00
Jos. Razim, NY	Fred. Rendes, OH	3.00
Ani. Pavellka, MA	John V. Skokan, CT	1.00
G. E. Glos, TX	Ottomar Hlas, Canada	1.60
Mrs. B. Brehm, NY	Karel Vesely, Canada	1.60
Zuzana Kolarik, NJ	Pavel Psota, MI	3.00
K. Frank, FL	Hanaš Široký, FL	3.00
M. Trčka, CA	Jan Ruman, CA	3.00
J. Jankot, IL	Stan Pudich, LIC	3.00
Stanley Hrbek, NY	A. Filipi, NYC	3.00
Jos. Svobek, NY	Mrs. H. Getting-Hrvolová,	
B. J. Kerber, CA	FL	5.00
Jerry Blecker, NJ		
Olga Martin, NYC		
Laura Stuchlik, AZ		
Lad. Hašek, IL		

Pravda nezná hranic! Zato hranice až příliš dobře.

Svédové v Praze

Zpravodajské relace, reportáže, které pro televizní aktuality švédského prvního programu v Československu natočil Beng Tinranson, měly svoji spíš trapnou než polemickou dohru. Reportérové, který dokonce hovoří češtinou, sice lžanou, ale přece, nebyl povolen vstup do Československa na přípravu novinářské soutěže. Proč? Protože reportáže nebyly shledány dost pozitivní a podle názorů zodpovědných míst v Československu zkraslovaly současný stav. Podle zavedeného zvyku, požádala švédská televize dálhopisné o interview presidenta republiky, který však byl "příliš zaneprázdněn". Švédové požádali o rozhovor s předsedou nejvyššího soudu, kterého se chtěli zeptat na otázky uvolnění napětí v Evropě, ve světle deklarace z Helsinek a v té spojitosti zřejmě na stav politických vězňů. A to nebylo prý možné. Švédové s pochopitelným roztrpčením poukazovali na věrohodné zacházení s textem deklarace z Helsinek, kde je jedna pasáž výslovně věnována novinářům a kde se hovoří o ulehčování jejich práce ve jménu sblížení národů. Švédská strana se již pokusila o nemožné: setkat se s Alexandrem Dubčekem, ovšemže marně. "V jedné z reportáží jsme se měli možnost setkat s redaktorem Kořínkem z Rudého práva. Přání novináře setkat se s oficiálními a zaneprázdněnými funkcionáři, s Dubčekem, odmítá soudruh redaktor jako lacinou senzacechytlost. Zájem švédské veřejnosti spočívá mnohem více na autoritě Dubče-

kově, kterou si u prostých lidí vysloužil osobní statečností, a v neposlední řadě i na obdivném hodnocení, jehož se Dubčekovi dostalo z úst švédského předsedy vlády Palmeho, kterého v jeho uznání lidských kvalit Alexandra Dubčeka podpořily všechny politické strany, jindy ochotné nenechat na vládní straně nit' suchou. Ale", řekl švédský novinář a kamera jeho slova na jedné z manifestací tohoto roku dokazovala, "jsme v zemi, kde lidé na pokyn organizátorů začínají živelně jásat na oslavu hlavy státu a vlády."

Hněd nato švédská televize ukázala Dubčeka a k tomu citovala Dubčeka slova o tom, že je neustále sledován šesti až sedmi tajnými policisty a že není důvodu pro to, aby jako soukromý občan byl takto terorizován. Že vše, i ono sledování tajnou policií souhlasí, dosvědčil obrázek podezřelého občana, který si před kamerou začal nejdříve nápadně a za bílého dne třít obličej.

POUZE PRAVDA?

Pařížský list Le Monde otiskl interview s náměstkem maďarského ministerského předsedy Gyergym Aczelem o otázkách svobody názoru a projevu. Aczel — v kostce řečeno — prohlásil, že v Maďarsku se Solženicynovy knihy netisknou, protože maďarská vláda nemůže připustit, aby se šířila "nelidská ideologie". "V naší zemi", řekl Aczel, "se propaguje pouze pravda." I bez výzkumu veřejného mínění lze předpokládat, že množství Pařížanů nad tím užaslo.

Poučit se z chyb jiných

Ve čtrnáctideníku britské komunistické strany Comment, je otřesen list člena britské komunistické strany, jehož jméno je dobře známé v Československu. Jde o Jana Šlinga, zbaiveného v roce 1973 československého občanství, který od roku dvaasedmdesátého žije ve Velké Británii. Otec Janův byl Ota Šling, jedna z prominentních obětí stalinsko-gottwaldovských procesů počátkem padesátých let. Byl popraven v roce 1952.

Jan Šling se ve svém dopise v Comment zabývá otázkou respektu k odlišnému názoru — v kontextu se sjezdem britské komunistické strany, který se koná tento měsíc. Šling nabádá, aby se tento sjezd nevěnoval jen vytyčení programu socialistické budoucnosti — aby také podrobil kritické analýze chyby, k nimž došlo v socialistických státech a zajistil tak, že se nebudou opakovat. Šling píše, že kdyby britští komunisti podrobili situaci v socialistických zemích marxistické analýze — "mohli bychom dospět k názoru, že žádná společenská skupina nebo třída není v těchto zemích více vzdálená od moci nežli třída pracující". Podle oficiálního sovětského

výkladu marxismu-leninismu, pokračuje ve svých vývodech Jan Šling — vláda není vládou pracující třídy, ale pro pracující třídu. Avšak vedení strany ve své pozici, bez demokratické kontroly členstva ve skutečnosti ovládá všechny ústavní orgány státní moci; to všechno ve jménu úlohy předvoje pracující třídy, jež není pokládána za dosti vyvinutou, aby se sama mohla uchopit moci. "Jestliže jednáme o tom, jak se zachovat v případě "nesouhlasu" a zastáváme-li se politického postupu na místě administrativních metod, nejdeme na podstatu problému. "Kdykoliv se naše britské hnutí ve svém vývoji dostane ke kritickému bodu, vždy se snaží najít nějakou taktickou omílu, proč nedosáhlo svých

taktických a strategických cílů". Za příklad uvádí ztráty britských komunistů ve všeobecných volbách, jejich podporu stanoviska, že Velká Británie nemá být členem Evropského společenství trhu, a politiku britských komunistů, pokud jde o Portugalsko — Chile a také o Československo. "Vždy se snažíme" — píše Jan Šling "svalit vinu na někoho jiného a neanalyzujeme příměšené rozpory, které jsou mezi naší teorií — a praxí socialistických zemí.

Náš dědek Josef

Je název nového českého filmu, který ve Filmových studiích Barrandov natáčí režisér Antonín Kachlik. Obsahem filmu je příběh z období kolektivizace vesnice.

INDEX PRO VÁS VYDAL:

Přílohy ze župlat (autoři z domova)	DM:
Naděžda Mandelstamová: <i>Konec naděje</i>	14,20
Ota Filip: <i>Nanebevstoupení Lojzka Lapáčka ze Slezské Ostravy</i> (4 díly, cena 1 svazku)	14,—
Z. a R. Medvěděv: <i>Kdo žil?</i>	11,20
Julius Firt: <i>Osudy a politika</i>	9,90
Pavel Tigrid: <i>Politická emigrace v atomovém věku</i>	14,—
Karel Michal: <i>Rodný kraj</i>	11,50
Nikolaj Terlecký: <i>Pláž u San Medarda</i>	11,—
Minka Rybáková: <i>Útek z rekreace</i>	13,50
Vladimír Čerepková: <i>Ztráta řeči (poezie)</i>	14,—
Josef Lederer: <i>Sopka Islandská (poezie)</i>	6,40
František Listopad: <i>Cerný, bílý, nerin (poezie)</i>	6,40
Bohumil Štěpán: <i>Vymělezy (koláže)</i>	6,10
Ivan Šviták: <i>Dialektika moci</i>	10,40
Arnošt Lustig: <i>Ulice ztracených</i>	13,40
Motály z Ruzyně	13,10
Jiří Hochman: <i>Kronika mstodizeni v Cochách (il.)</i>	6,40
A. Lidin: <i>Trpaslík na houpačce</i>	13,40
Jan Beneš: <i>Až se se mnou vyspíš budeš plakat</i>	12,20
Ladislav Grosman: <i>Nověsta</i>	13,—
Julius Firt: <i>Knihy a omly</i>	11,20
Egon Hostovský: <i>Osvoboditel se vrací</i>	14,65
Andrej Amalrik: <i>Dožije se SSSR roku 1984?</i>	12,20
Shorník: <i>Systémové změny</i>	8,40
A. Ostý: <i>Československý problém (rozebráno)</i>	10,65
Karel Kryl: <i>Knížka (rozebráno)</i>	16,65
Radoslav Selucký: <i>Východ je Východ (rozebráno)</i>	8,40
Ladislav Mňačko: <i>Sádkruh Muenchhausen (—)</i>	12,65
Gabriel Laub: <i>Největší proces dějin</i>	11,65
Jiří Hochman: <i>Jelení Brod (rozebráno)</i>	11,40
	12,40

INDEX, 5 Köln 41, Postfach 410511
Bundesrepublik Deutschland

GOLDENE STADT

Konečně také v Düsseldorfu

naš restaurant

s českými a mezinárodními

specialitami

PIVO 12° PLZEŇ • BUDVAR ZE SUDU

Srdčně Vás přivítá známý pražský gastronom Václav Bláha. •

GOLDENE STADT,

Böhmisches Restaurant, D-4 Düsseldorf,

Mintropstr. 5 • tel. 37 93 96

Cca. 2. min. od Hlavního nádraží

3 Nations

Wine and Dinner House

V KALIFORNII

Stará tradice dobrého jídla a pití, české hudby a zábavy pokračuje již třetí rok za vedení populárního, bývalého hospodského z "České hospůdky" v San Franciscu. — Každou neděli a sobotu je u něho dostaveníčko krajanů. — 50 mil severně od San Franciska "highway 101" v historickém údolí Jacka Londona. V Glen Ellen, 3 míle za Agua-Caliente, kam se chodíte koupat. Jídelna pro 100 osob, česká muzika, bar, vinárna, kulečník, vše pro vaše pohodlí a zábavu. Na jídelníčku vídeňský řízek, escargos — cannelloni — seafood — steaks — prime rib, knedlíky, aj. Víno, pivo, česká muzika a harmonikář na čepu. Přijímáme záznamy na party do 50 osob.

13756 ARNOLD DR. GLEN ELLEN
LUNCH 11-2 — DINNER 5-9 PM
SATURDAY & SUNDAY 11 AM — 9 PM
FOR RESERVATION CALL 996-9979

Never on Monday

Srdčně Vás zve JIŘÍ SIEBERT

Na zdar!

BRITSKÁ NAFTA

3. listopadu 1975 začal ve Velké Británii symbolicky naftový věk. Královna Alžběta II. slavnostně otevřela první britský severomorský ropovod, který nejprve vede 400 metrů pod mořskou hladinou 176 kilometrů z naftového pole, zvaného Forties, na pobřeží a pak dalších 200 kilometrů do grangemouthské rafinerie u Edinburghu. Pro Velkou Británii a společnost British Petrol se stal příliv první severomorské nafty do grangemouthské rafinerie dosud největším pokrokem. Právě před deseti lety obdržela tato společnost licenci v oblasti asi 170 kilometrů východně od Aberdeen. Před pěti lety byla hlášena první úspěšná vrtba. Naftové pole má rozlohu asi 50 čtverečních kilometrů a zásoby se odhadují na 4 miliardy 600 milionů barelů ropy, nacele dvě miliardy barelů lze těžit rentabilně. Do roku 1977 prý bude kryt ropou z Forties čtvrtinu britské spotřeby.

Jsou však i problémy. Skotští křesťané pomáhali stavět ropovod a naftové věže v Severním moři — a většinou na nich pracují — nyní prohlašují, že se nenechají využívat naftařů, ať již britskými, americkými nebo norskými. Severomorská nafta u skotského pobřeží zísílila volání po skotském parlamentu a dokonce po úplném odtržení od Anglie.

Bez srdce se dá žít. Buďte spíš opatrní na hlavu.